2011. június 11–12., hétvége • LXIX. évfolyam • 136/2. szám, 20+12 oldal • Budapesti kiadás • 220 forint, előfizetőknek 141 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

Növelné az inflációt, csökkentené a forgalmat a tervezett chipsadó

- Tartalék híján a kereskedelem a fogyasztókra hárítja a többletterheket.
- Árengedményes akciókkal válaszolhatnak az üzletláncok. **Gazdaság →9**

ELFOGYOTT A PÉNZ, ELMARAD A MŰTÉT

Magyarország →7

Török választások Kellő többséggel alkotmányozna is Erdogan

Kétharmad a láthatáron

Miklós Gábor

Már nem az a kérdés, ki nyeri a vasárnapi török választásokat, hanem, hogy mennyivel? A török és a világsajtóban csak azt latolgatják, mire vezethet a kilenc éve hatalmon lévő Igazságosság és Fejlődés Pártjának (AKP) kétharmados győzelme. A tét nem kicsi, hiszen a 72 milliós ország gazdasága a 18. a világon, az egyik legdinamikusabban fejlődő ország. Egyszerre van Ázsiában és Európában, s az arab tavasz hónapjai különösen felértékelték.

A választások előtti közvélemény-kutatások szerint az AKP legalább a szavazatok negyven százalékára számíthat, és ez elég az abszolút többséghez a medzsliszben. Ha viszont bejön az egyik közvélemény-kutató által jósolt 49 százalék, úgy – hála a török választási rendszernek – akár a parlamenti helyek kétharmadát is *Recep Tayyip Erdogan* miniszterelnök pártja nyeri. Az AKP egyedül alkotmányozhat akkor, és átszabhatja a jelenlegi parlamentáris rendszerű török államot. A kampányban a kormánypárt A cél: 2023! szlogent is használta. Ez a köztársaság megalapításának 100. évfordulójára utal és egyben arra, hogy a párt legalább addig kíván kormányozni.

Mi a baj ezzel? Miért aggodalmaskodik a The Wall Street Journal, a The Economist és megannyi más lap is? Hiszen Törökország villámgyorsan lábalt ki a pénzügyi válságból, és tavaly már 8,9 százalékos GDP-növekedést mutatott fel. Igaz, a költségvetési hiány is majdnem ennyi, de ez nem gátolja a kormányfőt, hogy dinamikus és futurisztikus tervekkel csábítsa a választókat. Szupergyors vasutat, új autópályákat, anatóliai lakótelepeket, repülőtereket építene Erdogan. Meghirdette, hogy hajózható csatornát létesít a Fekete-tenger és a Márvány-tenger közé, könnyítendő a Boszporusz terhelését. Törökországnak a munkanélküliség az egyik legnagyobb társadalmi baja. – Én projektekről beszélek, de miről beszélnek ők? – mondta a kormányfő az egyik gyűlésén, ellenfeleire utalva.

1. Ha az AKP valóban kétharmadot kap, az országot elnöki típusú állammá alakítják, és Erdogan megvalósíthatja álmát, amelyben az anatóliai konzervatív hívő lakosság szellemisége és a liberális nagytőke érdekei meghatározzák a központi politikai erőteret. 2. A sajtót máris alaposan kordában tartják, több újságíró (ötven-hatvan) van börtönben, mint Kínában, a sajtószabadság-listán Irak és Oroszország közé süllyedtek. Erdogan autoriter személyisége nem tűri az ellentmondást. A megfélemlítés jele az évek óta húzódó Ergenekon-összeesküvés pere. Gyakorlatilag a kormány összes bírálója (katonatisztek, jogászok, egyetemi professzorok, újságírók) előbb-utóbb a vádlottak padjára jut. 3. Hatalma kezdetén Erdogan gesztusokat tett a 14 millió törökországi kurdnak. Most élesen támadja pártjukat, és közben kurdellenes frazeológiával csábítja a nacionalista párt híveit.

Az AKP-t „mérsékelt, iszlám gyökerű” pártként jellemzik. A párt a vallásos, konzervatív vidéket, közeget képviseli a nyugatias területek Európára nyitott lakosságával szemben. Erdogan 2002 óta tartó kormányzása feltűnő gazdasági fejlődést hozott, ám az utcán egyre több a fejkendős vagy a teljes alakot elfedő fekete lepelbe burkolózó nő. A világpolitikában Törökország felértékelődött, de a nyugati szövetség sokszor tapasztalja, hogy nem számíthat ugyanúgy Ankarára, mint akár tíz éve. Az AKP az országot a muzulmán világ új vezetőjévé tenné, s ezért már nem egyedül NATO-szövetségesei és az EU szempontjait követné. A kulturális fordulat érveket adott azon EU-politikusoknak, akik a törökellenes érzelmeket használják politikájukban, és ellenzik a csatlakozást. **Az ügy →4**

A török kormányfő Erzurumban kampányol FOTÓ: REUTERS – KAYHAN OZER

ÖTÖDIK HASÁB

Kiszállás

Pótolhatatlan monopólium, amelyet magyar kézben kell tartani, ha egy mód van rá, visszaszerezzük – idézte Orbán Viktor sommás véleményét a reptérügyről a Magyar Hírlap és a Heti Válasz is tegnap, amikor bejelentették: szó nincs állami visszavételről, ellenkezőleg: az állam kiszáll a reptérüzletből.

Olcsó poén volna azon élcelődni, hogy lám, Orbán véleménye is változik, ha érdekei úgy diktálják. Annál is inkább, mert racionális döntés született. Rövid távon a reptérüzletrész bevételt nem hoz, viszont értéket képvisel, tehát hasznosítható. Másrészt: a légi közlekedés a világon mindenhol a gazdaság motorja, embereknek ad munkát, ám jövőjét meghatározza a koncepció és a professzionalizmus, amely mentén a kulcsfontosságú cégei üzemelnek.

A hazai reptér és légitársaság sorsával is így van ez, az állami tulajdonos folyamatosan változó koncepciója és a korrupció komoly károkat okozott az elmúlt évtizedekben. Jobb, ha az irányítást olyanokra bízzák, akik hosszú távon, nem politikai négyévek mentén terveznek.

Nem mellesleg a kormány befektetőt keres, hogy a Malév ne égessen el az adófizetők pénzéből évi 20-25 milliárdot, ahogy az utóbbi években. Ha a mostani magánosításról szóló döntésben azon felismerés is szerepet játszott, miszerint a Malév és a reptér ügyét egymással összefüggésben érdemes kezelni, az üdvözlendő. Már amennyiben a folyamat eredménye egy szolgáltatásaiban és üzletileg is fejlődő repülőtér és légitársaság lesz, melyek az ország lakosainak javára működnek majd. A reptér esetében ennek már látszanak a jelei. *(A szerk.)*

Vélemény

Tamás Ervin az MSZP-ben folyó küzdelmeket elemzi

A hitvita csak látszólag a fő csapás. Az egyre durvább adok-kapok arról szól: Gyurcsány vagy mi? →11

Egy geográfus- és egy jogászhallgató úgy gondolta: belső szabadsága kiteljesítésére az önellátó életformát választja a Káli-medencében. Boldogságuk ma boldogtalan. **Hétvége →12**

A reptér helyett a MÁV Cargóba szállna be a kormány

Részvényvásárlással szerezne befolyást a vasúti árufuvarozási piacon a kormány. Első lépésben a MÁV Cargo osztrák tulajdonban lévő utódjának 20-30 százalékát venné meg. →8

BABAHÁZ FEHÉRVÁRON

A megújult fehérvári babamúzeum jóval több, mint játékbabák gyűjteménye: átfogó kor- és művelődéstörténeti tabló. Ahogy a gyűjtemény gazdája, a tavaly elhunyt Moskovszky Éva fogalmazott egykor: a régi idők lakáskultúrájának lenyomata. →14

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

HIRDETÉS

Magyar? Rapszódia?

A legendás magyar sorozat digitálisan felújított változata

Megjelenik június 10-én

A filmsorozatot keresse kéthetente pénteken a nagyobb hírlapárusoknál, valamint a Relay- és Inmedio-üzletekben!

csak 690 Ft

További információ: 292-9542 vagy www.nol.hu/dvd